

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 maja 2014 r. o nr. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., doręczoną w dniu 15 maja 2014 r., na podstawie art. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U z 2012 r., poz. 1551) określił M. P., że :

1. według stanu na dzień 07.02.2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a. ubezpieczenia społeczne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 433,97 zł, w tym z tytułu:

- składek – 291,97 zł;

- odsetek – 142,00 zł;

b. ubezpieczenie zdrowotne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 960,05 zł, w tym z tytułu:

- składek – 646,05 zł;

- odsetek – 314,00 zł.

2. warunkiem umorzenia ww. należności była spłata należności niepodlegających umorzeniu.

ZUS wskazał, że należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należności należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami. (decyzja k. 27 – 28 akt ZUS)

Decyzją z dnia 23 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2015 r., poz. 121 ze zm.) i art. 1 ust. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U z 2012 r., poz. 1551) odmówił M. P. umorzenia należności z tytułu składek:

a. na ubezpieczenia społeczne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 433,97 zł, w tym z tytułu:

- składek – 291,97 zł;

- odsetek – 142,00 zł;

b. na ubezpieczenie zdrowotne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 960,05 zł, w tym z tytułu:

- składek – 646,05 zł;

- odsetek – 314,00 zł.

ZUS wskazał, że warunkiem umorzenia należności była spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się ww. decyzji. Należności należało opłacić wraz z odsetkami naliczonymi od dnia wpłaty łącznie. Decyzja określająca warunki umorzenia uprawomocniła się w dniu 16.06.2014 r. Tak więc w dniu 16.06.2015 r. upłynął termin uregulowania należności nie podlegających umorzeniu. Wyżej wymienione należności nie zostały przez ubezpieczonego uregulowane. (decyzja k. 39 – 39 verte akt ZUS)

Od powyższych decyzji M. P. odwołanie złożył w dniu 6 października 2015 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o ich zmianę i umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek. Ubezpieczony podniósł, że nie opłacił składek z uwagi na brak środków finansowych. Wnioskodawca podkreślił, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza

przynosiła bardzo niskie dochody. Po zakończeniu tej działalności wnioskodawca utrzymywał się z zasiłku z MOPS - u. Natomiast od 1 czerwca 2015 r. otrzymuje on rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. (odwołanie k. 2 – 2 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 3 – 3 verte)

Na terminie rozprawy z dnia 25 kwietnia 2016 r. pełnomocnik ZUS wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 12.05.2014 r. i oddalenie odwołania od decyzji dnia 23 września 2015 r. (protokół rozprawy z dnia 25.04.2016 r. oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:03:28, 00:18:39 k. 17)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. P. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 01.07. 2007 r. do 31.08.2012 r. w przedmiocie wydawania książek beletrystycznych. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17, wydruk z CEiIoDZG k. 3 akt ZUS)

Ubezpieczony z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej miał zaległości z uwagi na nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17)

W dniu 1 września 2012 r. wnioskodawca zawiesił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej i utrzymywał się z zasiłku otrzymywanego z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17)

W dniu 7 lutego 2013 r. do organu rentowego wpłynął wniosek M. P. o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od 01.07.2007 r. do 28.02.2009 r. na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (Dz. U z 2012 r. poz. 1551). (wniosek o umorzenie k. 1 - 2 akt ZUS)

Decyzją z dnia 12 maja 2014 r. o nr. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., doręczoną w dniu 15 maja 2014 r., określił, że :

1. według stanu na dzień 07.02.2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a. ubezpieczenia społeczne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 433,97 zł, w tym z tytułu:

- składek – 291,97 zł;

- odsetek – 142,00 zł;

b. ubezpieczenie zdrowotne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 960,05 zł, w tym z tytułu:

- składek – 646,05 zł;

- odsetek – 314,00 zł.

2. warunkiem umorzenia ww. należności była spłata należności niepodlegających umorzeniu.

ZUS wskazał, że należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należności należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami. Wymieniona decyzja zawierała pouczenie, że w sytuacji, gdy ubezpieczony uważa niniejszą decyzję za niezgodną z przepisami lub ze stanem faktycznym, może wnieść odwołanie za pośrednictwem organu rentowego, który wydał decyzję do Sądu Okręgowego, w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji (decyzja k. 27 – 28 akt ZUS)

Kolejną decyzją z dnia 12 maja 2014 r. o nr. (...) organ rentowy umorzył postępowanie w sprawie umorzenia należności z tytułu składek za miesiące 07.2007 r. – 11.2008 r. Organ rentowy uzasadnił, że za wskazany okres ubezpieczony nie posiada zaległości z tytułu składek na własne ubezpieczenia. (decyzja k. 30 – 30 verte)

Pismem z dnia 19.05.2014 r. wnioskodawca wystąpił do organu rentowego o podanie kwot niepodlegających umorzeniu. (kopia pisma wnioskodawcy z 19.05.2014 r. k. 7)

W piśmie z dnia 03.06.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawcę, że uregulowaniu podlegają nieopłacone składki na:

- FUS – za okres 03 - 08.2009 r., 01 - 09.2012 r. w kwocie 13.716,83 zł;
- FUZ – za okres 07 – 11.2008 r., 03 – 08.2009 r., 01 – 09.2012 r. w kwocie 6.504,41 zł;
- Fundusz Pracy i FGŚP – za okres 07 – 08.2009 r., 01 – 09.2012 r. w kwocie 1.184,37 zł. (pismo ZUS z 3.06.2014 r. k. 8)

Wnioskodawca nigdy nie uregulował powyższych należności z tytułu składek, z uwagi na brak wystarczających środków finansowych. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17)

Decyzją z dnia 23 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. P. umorzenia należności z tytułu składek:

a. ubezpieczenia społeczne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 433,97 zł, w tym z tytułu:

- składek – 291,97 zł;
- odsetek – 142,00 zł;

b. ubezpieczenie zdrowotne – za okres od 12.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 960,05 zł, w tym z tytułu:

- składek – 646,05 zł;
- odsetek – 314,00 zł.

ZUS wskazał, że warunkiem umorzenia należności była spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się ww. decyzji. Należności należało opłacić wraz z odsetkami naliczonymi od dnia wpłaty łącznie. Decyzja określająca warunki umorzenia uprawomocniła się w dniu 16.06.2014 r. W dniu 16.06.2015 r. upłynął termin uregulowania należności nie podlegających umorzeniu. Wyżej wymienione należności nie zostały przez ubezpieczonego uregulowane. (decyzja k. 39 – 39 verte akt ZUS)

W 2014 r. M. P. zamieszkiwał sam. Ubezpieczony nie ma rodziny, dzieci. Wnioskodawca niejednokrotnie korzystał z bezpłatnych porad prawnych. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17)

Od marca 2015 r. wnioskodawca leczy się w (...), gdzie odbył kilka wizyt. Wnioskodawca nie był nigdy hospitalizowany z przyczyn psychiatrycznych. Od lipca 2015 r. wnioskodawca ma przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. (zeznania wnioskodawcy z dnia 25.04.2016 r. 00:04:52 k. 17)

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego w oparciu o dokumentację z akt organu rentowego, akt sprawy, które to dokumenty nie były kwestionowane przez żadną ze stron oraz o zeznania wnioskodawcy. Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy M. P. od decyzji z dnia 12 maja 2014 r. podlega odrzuceniu, natomiast odwołanie od decyzji z dnia 23 września 2015 roku podlega oddaleniu.

Stosownie do art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.) Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

- 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
- 2) przebiegu ubezpieczeń;
- 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
- 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się (§ 3 cytowanego artykułu).

Ciężar udowodnienia powyższych okoliczności oraz faktu złożenia odwołania we właściwym terminie spoczywa na wnioskodawcy (art. 232 k.p.c.).

W orzecznictwie sądowym przyjęto, że o braku winy strony można mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. W orzecznictwie sądowym do niezawinionych przez stronę przyczyn uchybienia terminu zalicza się np. nagła choroba strony, która rzeczywiście uniemożliwia podjęcie czynności procesowych, przerwa w komunikacji, powódź, udzielenie stronie wadliwej informacji co do terminów zaskarżenia, a także nieprawidłowość w doręczeniu pisma sądowego. Przy ocenie istnienia lub braku winy w uchybieniu terminu procesowego jako kryterium przyjmuje się obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od osoby przejawiającej dbałość o własne, życiowo ważne sprawy /por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1972 r. II CRN 448/71, opubl. w OSP 1972, Nr 7-8, poz. 144; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1999-04-14, II UKN 555/98 opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 14, poz. 561, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008-04-25, sygn. I UZ 1/08, niepubl/.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że M. P. otrzymał zaskarżoną decyzję z dnia 12 maja 2014 r. w dniu 15 maja 2014 r., natomiast odwołał się dopiero w dniu 6 października 2015 r.

Mimo znacznego przekroczenia ustawowego terminu w przedmiotowym postępowaniu nie wskazano okoliczności usprawiedliwiających niedopełnienie czynności w terminie takich jak np. zdarzenie nagłe, uniemożliwiające dokonanie czynności, którego strona nie mogła przewidzieć i zabezpieczyć się przed jego skutkami.

Podkreślić należy, że wnioskodawca zamieszkuje sam i nie ma rodziny brak zatem możliwości, by któryś z dorosłych domowników odebrał zamiast niego decyzję. Ubezpieczony wprost przyznał, że niejednokrotnie korzystał

z bezpłatnych porad prawnych i nie wie dlaczego nie zaskarżył decyzji w ustawowym terminie. Wskazać należy też, że do marca 2015 r. wnioskodawca nie leczył się na żadne schorzenie.

W ocenie Sądu pouczenie zawarte w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 maja 2014 r. było na tyle zrozumiałe, że wnioskodawca mógł je odnieść do własnej sytuacji a niedopełnienie czynności w terminie było jedynie wynikiem braku należytej dbałości o własne interesy.

W tym stanie rzeczy wobec przekroczenia terminu i braku dowodów potwierdzających złożenie przez wnioskodawcę odwołania w przepisany do tego terminu bądź potwierdzających, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, Sąd uznał, że jest ono spóźnione i jako takie podlega odrzuceniu.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 477⁹ § 1 k.p.c. należało orzec jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Natomiast odwołanie od decyzji z dnia 23 września 2015 r. jest nieuzasadnione i podlega oddaleniu.

W dniu 15 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu niezapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551) Ustawa przewiduje abolicję dla osób prowadzących pozarolniczą działalność w zakresie zaległych należności składowych za okres od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. Przewiduje ona „możliwość umorzenia składek na własne ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy, oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych), dla wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność, jako płatnicy składek, obowiązane są do opłacania należnych składek na własne ubezpieczenia za każdy miesiąc kalendarzowy prowadzenia tej działalności. Są to, oprócz składek na ubezpieczenia społeczne, także składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy, a od 1 stycznia 2010 r. w niektórych przypadkach także na Fundusz Emerytur Pomostowych. Składki muszą być opłacane niezależnie od tego, czy osoba w okresie prowadzenia działalności uzyskuje w danym miesiącu dochody, czy też właśnie ponosi straty.

Zgodnie z art.1 ust. 1 ustawy umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Powyzsza ustawa uzależnia jednak możliwość umorzenia zaległości z okresu od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. od nieposiadania zaległości w opłacie za składki niepodlegające umorzeniu. Zgodnie bowiem z art.1 ust.10 ustawy warunkiem umorzenia należności **jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych.**

W przedmiotowej sprawie wobec uprawomocnienia się decyzji z dnia 12 maja 2014 r. określającej warunki umorzenia należności z tytułu składek, odwołanie od decyzji z dnia 23 września 2015 r. jest bezskuteczne.

Wnioskodawca nie opłacił należnych składek, które w świetle powyższej ustawy nie podlegały umorzeniu. Tym samym organ rentowy mógł uzależnić umorzenie należności (tj. nieopłacone składki za wnioskodawcę) od spłaty niepodlegających umorzeniu należności. Ponadto zgodnie z art.1 ust.11 ustawy niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, **podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 (określającej warunki umorzenia).**

Podkreślić należy, że w dniu 03.06.2014 r. organ rentowy poinformował wnioskodawcę o wysokości należności nie podlegających umorzeniu, które powinien był on uiścić, jednakże ubezpieczony nigdy nie uregulował tej kwoty należności. Okoliczności podniesione przez wnioskodawcę a dotyczące trudnej sytuacji materialnej powodującej problemy ze spłatą zaległych składek nie podlegających umorzeniu nie mają wpływu na decyzję Sądu. Przedmiotowa ustawa o charakterze epizodycznym, zezwalającą pewnej grupie dłużników składkowych na umorzenie należności bez obowiązku ich zapłaty, właśnie z tego powodu, posiada elementy daleko idących zasad współżycia społecznego i solidaryzmu społecznego. Dlatego wykładnia zawartych w niej przepisów musi być precyzyjna i ścisła, nie pozwalając na uwzględnienie dodatkowych okoliczności dotyczących zadłużonego wnioskodawcy (np. stan zdrowia, stan majątkowy, możliwości zarobkowania)

W tym stanie rzeczy wobec faktu nieuregulowania przez M. P. w terminie ustawowym należności nie podlegających umorzeniu, tj. w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji z dnia 12.05.2015 r., Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie od decyzji z dnia 23 września 2015 r., jako bezzasadne oddalił.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.